



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Exponuntur dotes animæ beatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

Dixi objectum primarium & directum; sicut enim ipsa visio secundariò representat seipsam, sic etiam amor concupiscentiæ & delectatio poterit secundariò & indirectè terminari ad visionem; quemadmodum spes istius vitæ secundariò fertur in adeptiõnem Summi Boni tanquam objecti primarii.

6. Dices: Etiam si actus primarius alicujus virtutis Theologicæ directè debeat terminari ad objectum increatum & divinum: non tamen necesse est, ut actus secundariò ita terminetur; sic enim dilectio hominis propter DEUM, quæ est actus secundariò charitatis, habet proximum pro objecto terminativo. Subsumo. Sed delectatio est actus secundariò charitatis: ergo nihil obstat, quò minus pro objecto directè & immediatè terminante habeat creatam visionem.

Respondeo dist. majorem: nisi ille actus in accipiendo objectum terminativum totaliter dependeat ab actu primario, concedo. Si totaliter ab

illo dependeat, nego: sed delectatio est actus secundariò charitatis, ita tamen ut totaliter ab amore concupiscentiæ, qui est actus primariò dependeat, concedo. Ut nõ totaliter dependeat, nego min. & consequentiam. Cum enim nullatenus possit esse delectatio, nisi de objecto, quod amatur: ideò necesse est, illud objectum directè objici delectationi, quod objicitur amanti: atqui amor concupiscentiæ in patriâ directè objicitur DEUS: ergo & delectationi. Ex quibus datur disparitas ad instantiam: qui amor proximi propter DEUM ab amore DEI dependet quidem in accipiendo objectum movum, cum utriusque sit idem motivum, dum DEUS propter se & proximus amatur propter DEUM, non verò accipiendo objectum terminativum, quia amor proximi non ita sequitur amorem DEI per modum proprietatis necessariò emanantis, sicuti delectatio & gaudium consequitur amorem boni possessi.

ARTICULUS V.

De consuetudinibus accidentalibus ad beatitudinem

SUMMARIUM.

1. Cur dotes assignentur anima beata?
2. Definitio dotes.
3. Numerus dotium.
4. Consistunt non in operatione, sed habitu.
5. Objecta auctoritas D. Thoma exponitur.
6. Cur gratia sanctificans non constituat dotem?
7. Cur dotes non sint in Angelis?
8. Neque in Christo?
9. Quid sit dos corporis?
10. Exponitur impassibilitas.
11. In quo consistat subtilitas.
12. Quid sit dos agilitatis?
13. Quid sit dos charitatis?
14. Dotes redundant ex gloria animæ.
15. Definitio aureole.
16. Ternarius aureolarum ostenditur.
17. Cur aureola non respondeat voluntaria paupertati & obedientia?
18. Requisita ad aureolam virginitalis.
19. Corollaria inde deducta.
20. Requisita ad aureolam Martyrii.
21. Corollaria exinde deducta.
22. Requisita ad aureolam Doctoratus.
23. Aureola principaliter subjicitur in voluntate.
24. Christus non habet aureolas.
25. Nec Angeli.
26. Reunio corporum non pertinet ad essentialem.
27. Bene ad accidentalem & extensivam perfectionem beatitudinis.

§. I.

Exponuntur dotes anima beata.

NOTandum primò. Cum in æternâ beatitudine spirituale quoddam matrimonium in-catur inter animam & DEUM: ideò animæ tanquam sponsæ communiter à Theologis as-

signari quasdam dotes, per analogiam ad illam dotem, quæ in matrimonio carnali sponsæ assignatur partim in matrimonii solatium & eorum sublevationem, partim in ipsius sponsæ ornatum. Prout dicitur *L. Dotis ff. de jure dotum*. Notandum secundo. Dotem animæ à S. D. in 4. d. 49. q. 4. a. 1. sic definit: *Dotes ornatus anima, vita sufficiens, in æternâ beatitudine jugiter perseverans*. Ubi significantur tres condiciones ad rationem dotis requisitæ. Primò quòd conferatur à Christo Sponso vel totâ sanctissimâ Trinitate ad ornatum & jucunditatem animæ: neque enim ulla ibi sunt onera matrimonii, pro quibus sustinendis in matrimonio carnali dos tribui solet. Secunda est, ut conveniat in patriâ, seu beatitudine æterna, quia tunc solum sponsa in domum sponsi introducit, sitque indissolubile matrimonium inter animam & Christum, quâ de causâ dicitur *Apoc. 19. Venerunt nuptia agni, & uxor ejus preparavit se, & datum est illi, ut cooperiret byssino splendens & candido*. Tertiò requiritur habitudo ad Sponsum Christum, quia debeat esse donum sufficiens ad suavem unionem cum Christo. His positis in numero dotium facile conveniunt Authores: potissima discrepantia reperitur in exponenda illarum entitate: dum alii volunt illas in actu, ut Vasquez & Martinet; alii in habitu, ut communiter Thomistæ; alii in utroque constituunt, ut Lorca hic disp. 22.

CONCLUSIO prima. *Tres sunt dotes anima beate, videlicet, visio, comprehensio, & fructio*. Ita Thomistæ ex *S. D. hic q. 4. a. 9.*

Ratio est: Illa dona sunt dotes animæ beate, quæ ita sufficiunt ad ornatum animæ, suavemque ejus unionem cum Christo, ut simul respondeant dotibus animæ justæ, quibus in hac

vita spiritualem attrimonium inchoatur, & ad futurum disponitur: sed tria sunt ejusmodi dona videlicet; visio, quæ respondet fidei, & tollit cognitionis obscuritatem; comprehensio, quæ succedit spei, & tollit ipsius anxietatem; & fructio, quæ respondet charitati, eique superaddit quietem in bono possessio.

CONCLUSIO secunda. *Dotes animæ non consistunt in operatione, sed in aliquo dono habituali: & quidem [1.] dos visionis in lumine gloriæ; quatenus est habitualis clarificatio intellectus, eundem proximè disponens ad intimam unionem cum divinâ essentiâ in ratione speciei intelligibilis: [2.] dos comprehensionis in eodem habitu luminis gloriæ quatenus fundante relationem præsentia ad DEUM seu bonum possessum: [3.] Dos verâ fructiois consistit in habitu charitativæ causantem beatificam fructioem.*

Ratio primæ partis ex S. D. in *Suppl. q. 95. a. 2. in e.* est: quòd nomine dotis non intelligitur ipsa unio & conjunctio cum DEO, sicuti neque in matrimonio carnali dotis nomine significatur copulatio ipsa matrimonii: sed dos significat ornatum & dispositionem animæ ad intimam unionem cum DEO: atque operationes beatificæ visionis & fructiois significant ipsam actualem unionem & conjunctionem cum DEO: ergò dotes beatæ animæ non in operatione, sed in aliquo habitu ad illam operationem disponente & inducente debent consistere.

Ex quo ceteræ partes conclusionis facilè sequuntur, nam sicuti actualis visio & comprehensio Summi Boni est actus ipse visionis, sic habitualis est lumen gloriæ, sub diversâ tamen formalitate; nam visio dicitur, quatenus clarificat intellectum, eumque proximè disponit ad unionem divinæ essentiæ sub ratione speciei intelligibilis: comprehensio verò dicitur, quatenus in anima causat relationem intimæ præsentia cum divinâ essentiâ seu bono possessio. Rursus: sicuti fructio actualis primaria est actus charitativæ seu amor tum benevolentia tum concupiscentia. Secundaria est delectatio consequens amorem, sic fructio habitualis nil est aliud, quam habitus charitatis, ex quo summa tum dilectio Summi Boni, tum delectatio de ipso promanant.

Dices primò S. D. hic q. 4. a. 3. animæ dotes explicat nominibus importantibus operationem, Rursus Loco cit. ad 2. dicit, quòd sicut ad voluntatem pertinet spes & amor, ita etiam comprehensio & delectatio. Ergò comprehensio non est lumen gloriæ.

Respondeo. Aliquando operationem exprimit per vocem significativam principii habitualis: ut cum actus voluntatis per *voluntas* in S. Scriptura frequenter exprimitur: aliàs verò è converso per nostram operationem significativam habitus exprimitur, eò quòd habitus connotent operationes à quibus significantur. Et sic in præsentibus per nostram operationem exprimentia significantur quid habituale. Ad secundum Respondeo primò, quòd secundum S. D. comprehensio ad voluntatem pertinet objectivè & terminativè, non autem subjective, h. e. quòd dos comprehensionis non sit intrinsecè re-

cepta in voluntate: sed quòd per ipsam Summum Bonum jam comprehensum fiat objectum voluntatis, & terminus amoris fructivi.

Respondeo secundò, comprehensionem ad voluntatem pertinere consecutivè, non formaliter, h. e. quòd jam suppositâ formali & intellectivâ comprehensione, etiam in voluntate resulter relatio præsentia ad DEUM, quæ non est ipsa dos animæ, sed eandem ex parte intellectus jam præsupponit.

Objicies secundò. Gratia sanctificans non constituit dotem in patriâ: quia illam anima etiam possidet in viâ. Ergò neque charitas, cum sit etiam communis viæ & patriæ.

Respondeo, negando causalem antecedentis: nam ratio, cur gratia sanctificans non constituat dotem, hæc est: quia in supernaturalibus se habet per modum naturæ & primæ radices supernaturalium bonorum; adeoque sicut in naturalibus natura nec dotem nec matrimonium constituit: sic neque gratia in supernaturalibus, sed utrique præsupponitur.

Colliges primò. Cur prædicta dona supernaturalia in Angelis non appellentur dotes, cum tamen æquè in ipsis, quàm in beatis animabus reperiantur: Quia nimirum dos dicitur habitudinem ad Christum tanquam sponsum: sed hæc dona in Angelis non dicuntur habitudinem ad Christum tanquam sponsum: nam sponsum cum sponsâ debet habere similitudinem naturæ, atqui Angelici spiritus dissimilem habent naturam cum Christo.

Colliges secundò. Cur eadem dona, quamvis excellentissimè possessa à Christo, in ipso tamen non habeant appellationem dotis? Quia videlicet ipse est sponsum, & respectu suorum electorum non acceptor, sed dator bonorum supernaturalium.

§. II.

Dotes corporis gloriofi.

Corporum reasumptionem, seu resurrectionem nem fides docet, in quâ iustorum corpora eadem quidem numero, ut erant in hac vitâ, accidentaliter tamen erunt longè perfectiora, omni nimirum defectu & deformitate absoluta, prout indicatur ad Ephes. 4. *Donec occurramus omnes in virum perfectum &c.* Unde D. Aug. 22. de Civ. c. 19. *Non est macris, pinguibusque metuendum, ne ibi etiam tales sint, quales si possent, nec hic esse voluissent.* Nempe, cum ad multarum operationum sibi connaturalium exercitium anima corporis consortio indigeat, æquum erat, ad beatitudinem omni ex parte complendam etiam corpus animæ sociari, & quidem eò decore & perfectione instructum, quæ competunt animæ beatæ dignitati, & statui omnium bonorum aggregatione perfecto. Porro speciales illa corporum glorioforum perfectiones etiam à Theologis dotes nominantur, & communiter quatuor recensentur, videlicet, impassibilitas, subtilitas, agilitas, & claritas, his versibus enumeratæ:

Clari, subtiles, agiles, impassibilesque,
Omnes quadruplici gaudebunt dote Beati.

Rationem congruentiæ dat S. D. 4. contra gentes c. 86. Sicut anima beata elevatur ad gloriam